

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

**ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної роботи

Коляда О.П.

«31» серпня 2020 року

Силабус навчальної дисципліни

ОК 1.5. ІНКЛЮЗИВНЕ СУСПІЛЬСТВО

освітня програма: усі освітні програми вказаних рівнів

освітнього (освітньо-професійного) рівня:
бакалавр, фаховий молодший бакалавр

Обсяг, кредитів (годин): 1

Форма підсумкового контролю: залік

Київ 2020 рік

**ІНФОРМАЦІЯ
ПРО ВИКЛАДАЧА**

Викладач	Базиленко Анастасія Костянтинівна, к.психол.н.
Профайл викладача	https://ist.uu.edu.ua/vykladachi/bazylenko-anastasiiia-kostiantynivna/
Канали комунікації	<i>Email: univer_ukraine@ukr.net</i> <i>Вайбер: 0967666836</i>
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою	http://vo.ukraine.edu.ua/course/view.php?id=8842

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 1	Галузь знань всі	Вид дисципліни обов'язкова	
	Спеціальність всі	Цикл підготовки загальний	
Модулів – 1	Спеціалізація Соціальна педагогіка у сфері інклюзії	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання Творча робота	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
Загальний обсяг годин – 30		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 1	Освітній ступінь / рівень передвищої освіти: Бакалавр/Фаховий молодший бакалавр	14 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		16 год.	22 год.
		Індивідуальні завдання: 4 год.	
Вид семестрового контролю: залік			

ПЕРЕДРЕКВІЗИТИ

Викладання навчальної дисципліни спирається на оволодіння студентами професійних знань у рамках освітнього рівня «бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» з навчальних дисциплін, які вивчались у загальноосвітній школі: Захист України, Громадянське суспільство.

ПІСЛЯРЕКВІЗИТИ

Знання, уміння і навички, що здобуваються протягом вивчення даної дисципліни необхідні для формування громадянської позиції випускника; його конкурентоспроможності; формують підґрунтя для створення інклюзивного суспільства; повагу до оточуючих та до різноманіття.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою освоєння дисципліни «Інклюзивне суспільство» є: набуття знань із особливостей створення інтегрованого, інклюзивного суспільства для різних категорій людей.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати у студентів чітке негативне ставлення та розуміння проблеми дискримінації за віком, расою, етнічним походженням, статтю, релігією, сексуальною орієнтацією;
- сформувати у студентів стійку систему знань у сфері інвалідизації людини, створенні інтегрованого, інклюзивного суспільства для людей з інвалідністю;
- навчити студентів особливостям комунікації з людьми з інвалідністю на основі емпатії і толерантності;
- зорієнтувати студентів у способах допомоги, підтримки людям, що зазнають дискримінації;
- навчити студентів базовим основам універсального дизайну.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 07. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проєктувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

ПРН 23. Реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства.

Структура вивчення навчальної дисципліни Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань	
	денна форма							заочна форма								
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.		
		у тому числі							у тому числі							
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Змістовий модуль 1. Інклюзивне суспільство																
Тема 1. Різноманіття і суспільство, люди бувають різні за: віком, расою, етнічним походженням, статтю, релігією, сексуальною орієнтацією, культурою, цінностями	6	2				2	2	10	2					2	6	AP CP
Тема 2. Еволюція ставлення до людей з інвалідністю	4	2					2	4							4	AP CP
Тема 3. Основні причини, категорії, групи інвалідності, правила спілкування і співпраці з людьми з інвалідністю	4	2					2	4							4	AP CP IP
Тема 4. Соціальна інклюзія	4	2					2	4							4	AP CP
Тема 5. Принципи та	10	4				2	4	6					2	4	AP CP	

сутність універсально го дизайну															IP
Модульний контроль	2	12						2							тест
Усього годин	30	30				4	12	30	2				4	22	

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання, жартівливі відео, що змінюють свідомість.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклади.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод «вибуху», метод природних наслідків і трудовий метод.

Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В., Буров С.Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. Інвалідність та суспільство: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Байди Л. Ю., Красюкової-Еннс О. В. – К., 2012. – 216с.
2. Бармашина Л.М. Формування середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення. – К., 2000. – 89 с.
3. ВІЛ-інфіковані діти: медичний догляд, психологічна підтримка, соціальний супровід, правовий захист / Авт.: Котова Н.В., Старець О.О., Олена П.П., Леончук Н.В., Панфілова О.М., Бордуніс Т.А., Дубініна І.М., Булах Л.В. – К.: ТОВ «К.І.С.», 2010. – 176 с.
4. Забезпечення рівних можливостей для навчання студентів з інвалідністю: Методичний посібник для викладачів щодо роботи в інтегрованих групах / К. О. Кольченко, Ш. Равер-Лампан, Г. Ф. Нікуліна, Н. Я. Козліковська, Г. С. Мазарська. – К.: Університет «Україна», 2005. – 76 с.
5. Іванова І.Б. Концепції нормалізації в інтегрованому соціальному середовищі. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Зб. наукових праць. – К.: Університет «Україна». - № 11 (13), 2014. – С. 10-26.
6. Інвалідність. Від виключення до рівності. Реалізація прав людей з інвалідністю / Практичний посібник для парламентарів щодо Конвенції про права інвалідів та Факультативного протоколу до неї: ООН-Київ, 2008. – 152 с.
7. Кольченко К.О., Нікуліна Г.Ф. Організаційні засади забезпечення інклюзії студентів з інвалідністю в інтегрованому освітньому середовищі. / Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Зб. наукових праць. - № 3 (5). – К.: Університет «Україна», 2007. – С.166-171.
8. Кольченко К.О., Нікуліна Г.Ф., Козліковська Н.Я. Освіта осіб з інвалідністю: Можливості та особливості навчання людей з інвалідністю у вищих навчальних закладах: метод. посібник для абітурієнтів та студентів з інвалідністю. – К.: ВГСПО «Національна Асамблея інвалідів України», Університет «Україна», Всеукраїнська молодіжна громадська організація студентів-інвалідів «Гаудеамус». – 41 с.
9. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. – К.: «Самміт-Книга», 2009. – 272 с.

10. Посібник «Доступність до об'єктів житлового та громадського призначення для людей з інвалідністю» (методичний посібник, видання V (доповнене)) підготовлений Всеукраїнським громадським соціально-політичним об'єднанням «НАГУ» / Скрипка Н., Грибальський Я., Азін В. – 2012. – 248 с.
11. Савенко Л. Безбар'єрне середовище потрібно всім / Соціальний захист. – 2009, № 11(159). – С.7-8.

Додаткова

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Зб. наукових праць. – Університет «Україна», 2007-2017.
2. Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі у світлі реалізації Конвенції ООН про права інвалідів: тези доповідей XVI Міжнародної науково-практичної конференції. К.: Університет «Україна», 2013-2017.
3. Левченко И.Ю. Технологии обучения и воспитания детей с нарушениями опорно-двигательного аппарата: Уч. пособие для студентов. – М.: Академия, 2001.
4. Національна доповідь «Безперешкодний доступ осіб з інвалідністю до об'єктів соціальної, транспортної інфраструктури та зв'язку». – К., 2012. – Режим доступу: minregion.gov.ua/index.php?option=com_k2&view=item...id.
5. Национальный доклад о принятых мерах, направленных на осуществление Украиной обязательств в рамках Конвенции о правах инвалидов. — К., 2012. — Режим доступу: <http://dsiv.gov.ua/ImplementationConventionUn/Reporting/SitePages/reports.aspx>.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 №784 «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009-2015 роки» Безбар'єрна Україна».
7. Розкриття ВІЛ-позитивного статусу: Збірник статей і методичних рекомендацій. – К.: КМВ ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ», 2009. – 144 с.
8. Таланчук П.М., Онкович Г.В., Луцько К.В. Актуальні проблеми навчання студентів з особливими потребами // Проблеми гуманізації навчання і культурологічний підхід до методики викладання мови і літератури: Мова і культура, вип. 4, т.V, ч.II. – с.172. К: Вид. Дім Д. Бураго, 2002. – с. 166-169.
9. Феномен гомосексуальності на сторінках української преси: звіт із результатів контент-аналітичного дослідження / Стулова Г.В., Касянчук М.Г., Лещинський Е.Б.

/ «Донбас-СоцПроект». – Донецьк: Цифрова типографія, 2010. – 72 с.

10. Шерембей Д. Секс. Наркотики. Бог / Дмитро Шерембей; худ. М. Кравцов. – К.: Саміт-Книга. – 2018. – 144 с.
11. The Center for Universal Design (1997). The Principles of Universal Design (Version 2.0). Raleigh, NC: NC State University, The Center for Universal Design.
12. Access for All. Publication of National Commission Persons with Disability Editors: Fred Bezzina, Joseph Spiteri. www.knpd.org

7.4. Інформаційні ресурси

1. Доступність до об'єктів житлового та громадського призначення для людей з інвалідністю. Видання V: метод. посіб. — К.: ВГСПО «Національна Асамблея інвалідів України». 2011. — Режим доступу: <http://www.accessiblesociety.org/topics/demographics-identity>; <http://www.naiu.org.ua>.
2. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
3. Закон України від 22.12.2011 № 4213-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо прав інвалідів».
4. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
5. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів»: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 48/96. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_306.
6. World report on disability 2011. World Health Organization. – Режим доступу: <http://apps.who.int/bookorders/anglais/detart1.jsp?codlan=1&codcol=15&codcch=809>.
7. Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0. – Режим доступу: <http://www.w3.org/TR/WCAG20/>.
8. Mueller, James L. Case Studies on Universal Design – North Carolina State University, The Center for Universal Design, 1998.
9. Universal Designers and Consultants - Everyone's Welcome, The Americans with Disabilities Act and Museums - Washington, D.C.: American Association of Museums, 1998.
10. <http://www.un.org/disabilities/> (сайт ООН)
11. <http://www.coe.int/DefaultRU.asp> (сайт Ради Європи)
12. <http://www.naiu.org.ua/> (сайт Національної Асамблеї інвалідів України)
13. www.disabilitystudies.ca (сайт Канадського центру вивчення неповносправності)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Тематика самостійної роботи студентів

1. Формування у суспільній свідомості ставлення до людей з інвалідністю.
2. Історія становлення систем соціальної опіки людей з недугою: філантропія і милосердя.
3. Становлення державних систем соціального захисту людей з інвалідністю.
4. Правовий захист людей з інвалідністю.
5. Перші наукові погляди на навчання, розвиток і соціальну допомогу людям з інвалідністю.
6. Епоха формування соціальних концепцій інвалідизації.
7. Епоха формування концепцій інтегрованого, інклюзивного суспільства.
8. Позитивні приклади суспільних підходів до створення нового бачення життєдіяльності людей з інвалідністю.
9. Поняття «інвалідність», походження терміну «інвалідність».
10. Івалідність як медична патологія.
- 11.Інвалідність як міра втрати здоров'я.
- 12.Моделі здоров'я.
- 13.Міжнародна класифікація порушень, обмежень життєдіяльності і соціальної недостатності (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps, - ICIDH), 1976 р.
- 14.Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності і здоров'я (МКФ), (International Classification of Functioning, Disability and Health, – ICF), 2001р.
- 15.Моделі інвалідизації.
- 16.Модель нормалізації.
- 17.Процес інвалідизації: медична патологія, поглиблення обмежень життєдіяльності.

18. Поняття норми як зони оптимального функціонування системи. Обмеження життєдіяльності як будь-яке обмеження чи відсутність (в результаті порушення) здатності здійснювати діяльність способом, який вважається нормальним для людини.
19. Відображення в рамках моделі нормалізації ступеня обмеження життєдіяльності індивіда в комунікації, самообслуговуванні, контролі за своєю поведінкою, орієнтації у просторі і часі, витривалості, здатності до навчання або науковості.
20. Сутність інвалідизації: медична патологія, обмеження життєдіяльності, відсутність соціальних можливостей для задоволення особливих потреб людей з інвалідністю.
21. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для людей з інвалідністю.
22. Конвенція ООН про права людей з інвалідністю. Мета Конвенції, визначення поняття «інвалідність». Терміни, які визначаються у Конвенції: спілкування, мова, дискримінація за ознакою інвалідності, розумне пристосування, універсальний дизайн.
23. Стратегія «розумного пристосування».
24. Права людей з інвалідністю, визначені у Конвенції.
25. Закон України «Про основи соціальної захищеності людей з інвалідністю». Мета Закону. Визначення поняття «інвалідність», «людина з інвалідністю».
26. Порядок встановлення інвалідності в Україні. Групи інвалідності.
27. Доступність оточуючого середовища для людей з інвалідністю.
28. Критерії організації безбар'єрного архітектурного середовища. Вимоги до критеріїв доступності.
29. Основні вимоги до організації безпеки і безпечного оточуючого середовища.

30. Система допомоги, супроводу і взаємопідтримки в системі безбар'єрної доступності.
31. Сучасні реабілітаційні засоби і прилади: компенсаторні і допоміжні.
32. Позитивні приклади і досвід використання системи доступності і універсального дизайну для маломобільних груп населення і людей з інвалідністю в сучасному суспільстві.
33. Особа з особливими освітніми потребами як особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.
34. Зміст і сутність соціальної інклюзії.
35. Напрямки соціальної інклюзії.
36. Компоненти соціальної інклюзії.
37. Особливості соціальної ексклюзії.
38. Цінності соціальної інклюзії: відкрите, емпатійне, толерантне, приймаюче, взаємодіюче суспільство.
39. Принцип Міжнародної організації людей з інвалідністю «Нічого з нами без нас».
40. Складові і зміст соціальної інтеграції людей з інвалідністю у суспільстві.
41. Рівні соціальної інтеграції. Моделі соціальної та освітньої інтеграції.
42. Позитивні приклади і досвід соціальної та освітньої інклюзії у сучасному суспільстві.
43. Українське товариство сліпих (УТОС).
44. Українське товариство глухих (УТОГ).
45. Всеукраїнське громадське соціально-політичне об'єднання «Національна Асамблея людей з інвалідністю України» (НАІУ).
46. Причини, ознаки та наслідки проблеми дискримінації за віком, расою, етнічним походженням, статтю, релігією, сексуальною орієнтацією тощо.
47. Недискримінуюча термінологія стосовно різних категорій людей.

48. Кращий досвід діяльності громадських організацій людей з інвалідністю в Україні.
49. Медична модель, особливості процесу інвалідизації: хвороба, вада, порушення, патологія. Інвалідність як медичний діагноз.
50. Соціальна модель інвалідності: зміст і сутність.
51. Всесвітня програма дій відносно людей з інвалідністю. Цілі програми: попередження інвалідності, відновлення працездатності і реалізації цілей «рівності» і «повної участі» людей з інвалідністю у соціальному житті і розвитку.
52. Закон України «Про реабілітацію людей з інвалідністю». Зміст і специфіка реабілітації людей з інвалідністю. Мета і завдання реабілітації. Різні напрямки реабілітації.
53. Організації та установи, які надають допомогу людям з інвалідністю: державний сектор, комерційний сектор, недержавний сектор. Позитивні приклади і досвід реалізації міжнародних і вітчизняних підходів до створення інтегрованого суспільства.
54. Особливості організації доступності оточуючого середовища для людей із порушенням слуху: світлові інформаційні доріжки в закладах соціального обслуговування і транспорті, переклад жестовою мовою теле- і відеопрограм, засобів екранного мистецтва, спеціальні засоби зв'язку і мобільні телефони.
55. Особливості організації доступності оточуючого середовища для людей із порушенням зору: аудіовидання, спеціальні програми комп'ютерного та мобільного зв'язку, видання шрифтом Брайля, послуги поводитирів, секретарів, гайдів.
56. Особливості організації універсального дизайну в побуті, сфері зайнятості, рекреації.
- 57.** Інклюзивна освіта і навчання в Законах України «Про освіту» і «Про вищу освіту».

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Інклюзивне суспільство			
Тема 1. Різноманіття і суспільство, люди бувають різні за: віком, расою, етнічним походженням, статтю, релігією, сексуальною орієнтацією, культурою, цінностями (4 год.)	самостійна робота, ІНДЗ	25	I-II
Тема 2. Еволюція ставлення до людей із інвалідністю (2 год.)	самостійна робота	5	III-IV
Тема 3. Основні причини, категорії, групи інвалідності, правила спілкування і співпраці з людьми з інвалідністю (2 год.)	самостійна робота	5	V-VII
Тема 4. Соціальна інклюзія (2 год.)	самостійна робота, ІНДЗ	25	VIII-IX
Тема 5. Принципи та сутність універсального дизайну (6 год.)	самостійна робота, ІНДЗ, модульна контрольна робота	75	X-XI
Всього: 16 год.	Всього: 100 балів		

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

<p>Оцінювання досягнень студента</p>	<p><i>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.</i></p> <p><i>За результатами поточного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.</i></p> <p><i>Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.</i></p> <p><i>Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.</i></p> <p><i>Навчальний модуль включає бали за поточну роботу студента із навчальним матеріалом, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, контрольну роботу у вигляді тесту.</i></p> <p><i>Виконання контрольної роботи здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики.</i></p> <p><i>Реферативні дослідження та практичні роботи, які виконує студент за визначеною тематикою надсилаються у відповідні завдання на платформі MOODLE.</i></p> <p><i>Контроль знань (у вигляді тесту) студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу курсу.</i></p>
--------------------------------------	--

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	<i>Перескладання здійснюється відповідно до графіка</i>
Правила академічної доброчесності	<p><i>Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах).</i></p> <p><i>Реферати і практичні роботи, запозичені з Інтернет-джерел, не зараховуються. Також не зараховуються роботи, запозичені в інших студентів, у тому числі попередніх років.</i></p>
Вимоги до відвідування	<p><i>Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені на онлайн-платформі MOODLE та переслати в електронному варіанті на електронний ресурс навчальної дисципліни.</i></p> <p><i>Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і електронні посібники на освітній платформі MOODLE та самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.</i></p>

ПЕРЕВІРЕНО:

(посада, звання)

_____ (_____)

(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ 2020 р.